

OPPLAND BONDELAG

Juridiske tjenester
Postboks 9354 Grønland
0135 OSLO

Att.: Erlend Stabell Daling

Vår saksbehandler
Ola Råbøl
95174046

Vår dato
31.08.2016
Deres dato
29.06.2016

Vår referanse
14/01096-73
Deres referanse

Forslag om endring av konsesjonsloven, odelsloven og forpaktningsloven – høringsvar fra Oppland Bondelag

Vi viser til tilsendt hørings sak. Styret i Oppland Bondelag behandlet saken på sitt møte den 24. august.

Konsesjonsloven har vært viktig for at vi har det landbruket vi har i Norge, med selvstendige bønder og privat eierskap til jord og skog. Oppland Bondelag mener at konsesjonsloven også framover er svært viktig for å sikre

- personlig eierskap til jorda
- matproduksjon over hele landet
- bosetting og aktive bygder og lokalsamfunn der det er «lys i glasa».

Vi gir vårt innspill som kommentarer til spørsmålene i høringsbrevet fra Norges Bondelag av 29.06.2016.

1. *Hvilken betydning vil det ha for fortsatt matproduksjon, lønnsom utmarksdrift og opprettholdelse av jordbruksarealet i ditt fylke, dersom arealgrensen for konsesjons- og boplikt heves fra 25 dekar til 35 dekar full- og overflatedyrka jord.*

Antall bebygde landbrukseiendommer i Oppland med unntak fra regelverket om konsesjonsplikt vil med forslaget til nye konsesjonsgrenser øke fra 3.277 til 3.701, en økning på 424 eiendommer. Når det gjelder boplikt på bebygde landbrukseiendommer med bolighus vil antall med unntak for boplikt øke fra 4.201 til 5.369, en økning på 1.168.

Det er vanskelig å vurdere hvordan en heving av arealgrensen for konsesjons- og boplikt vil slå ut for matproduksjonen i Oppland.

Oppland Bondelag ser ikke behov eller grunnlag for å heve arealgrensene, og ønsker at dagens grenser for konsesjon og boplikt beholdes.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:

Kirkegata 70
2609 LILLEHAMMER

Oppland Bondelag

Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:

Skogbrukets Hus, Kirkegata 70
2609 LILLEHAMMER

Org.nr.: 939678670

Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:

61051800

Bankkonto: 8101.05.12891

Bankkonto: 8101.05. 91392

E-postadresse:

oppland@bondelaget.no

Internett:

<http://www.bondelaget.no/oppland/>

Vår dato
31.08.2016

Vår referanse
14/01096-73

2. *Hvilken betydning vil det ha for fortsatt matproduksjon, lønnsom utmarksdrift og opprettholdelse av jordbruksarealet i ditt fylke dersom priskontrollen oppheves på eiendommer (bebygde og ubebygde) med maksimalt 35 dekar full- og overflatedyrka jord?*

Det er vanskelig å forutsi hva hvilken betydning en opphevelse av priskontrollen som foreslått vil bety, men det er vanskelig å se for seg at det vil ha positiv betydning for matproduksjon og lønnsom utmarksdrift. Oppland Bondelag støtter Norges Bondelags standpunkt om ikke å skille jord og skog.

Oppland Bondelag støtter ikke forslaget om oppheving av priskontrollen på eiendommer med maksimalt 35 dekar full- og overflatedyrka jord.

3. *Departementet har lagt til grunn at formålet med de fleste erverv av ubebygde eiendommer med både jord og skog er å bruke arealet som tilleggsjord. Hva er erfaringene fra ditt fylke på dette punktet?*

Erfaringene fra Oppland er at det aller meste av ervervet areal brukes som tilleggsjord.

4. *Bør det fortsatt være konsesjonsplikt og priskontroll ved erverv av ubebygde eiendommer med full- og overflatedyrket jord (inntil 35 dekar)? Bør det eventuelt settes en nedre grense for konsesjonsplikt og priskontroll, og i så fall hvor?*

Oppland Bondelag mener det fortsatt bør være konsesjonsplikt og priskontroll ved erverv av ubebygde eiendommer. Det bør heller ikke settes noen nedre grense for konsesjonsplikt og priskontroll.

5. *Norges Bondelag har tidligere spilt inn at det bør legges vekt til rette for konsesjonsfritt kjøp av innmark som grenser til en aktiv kjøpers innmark samt utmark som grenser til en aktiv kjøpers eiendom, men slik at konsesjonsplikt igjen inntreffer når eiendommen har nådd en viss størrelse i henholdsvis inn- og utmark. En slik regel ville gitt et incitament til å oppnå gode rasjonaliseringer ved salg til nærmeste nabo, og samtidig med et begrenset antall konkurrerende interessenter.*

Lovforslaget legger opp til konsesjonsfritt kjøp av tilgrensende eiendom uten slike begrensninger som nevnt. Hvordan stiller ditt fylke seg til lovforslaget?

Oppland Bondelag mener konsesjonsplikt er et godt prinsipp, også ved kjøp av tilgrensende eiendom. Konsesjonsplikt gir større sikkerhet for at kjøpet bidrar til god forvaltning av den aktuelle eiendommen, og en ønskelig eierstruktur. Stimulering til salg av jord til nabo/ tilgrensende eiendom bør heller gjøres gjennom skattesystemet i form av redusert skatt/skattefritak ved salg.

6. *Hvilke konsekvenser vil det bli for ditt fylke dersom det tillates konsesjonsfritt kjøp av jord som har vært leid i minst 5 år, uten nærmere reguleringer som avstand.*

Det er vanskelig å si hva som vil skje i Oppland hvis regjeringens forslag vedtas. Det vil imidlertid høyst sannsynlig bli inngått leieforhold der målet er konsesjonsfritt kjøp etter fem år.

Vår dato
31.08.2016

Vår referanse
14/01096-73

Kjøperne vil kunne ha andre formål med sine erverv enn jordbruksdrift og produksjon av mat. Kjøper vil også kunne være selskaper innenfor matvareindustri og/eller dagligvare som ønsker vertikal integrering i verdikjeden ved å gå inn på eiersiden i primærproduksjon.

Regjeringens forslag vil kunne forrykke eierforholdene i norsk landbruk, bort fra det personlige og direkte eierskapet til jord til et eierskap som i større grad består av selskaper.

Oppland Bondelag er sterkt imot og vil advare mot regjeringens forslag om konsesjonsfritt kjøp av leid jord.

7. Har ditt fylke forslag til en annen (og snevrere) avgrensning av hvem som skal kunne kjøpe tilleggsjord konsesjonsfritt, enn det som er nevnt i punkt 6.?

Oppland Bondelag mener at konsesjonsplikt er et godt virkemiddel for å sikre en fornuftig omsetning av landbrukseiendommer. Oppland Bondelag mener derfor at det bør være konsesjonsplikt ved kjøp av all tilleggsjord.

8. Er det hensiktsmessig at eiendommer med ned til 5 dekar jordbruksareal (inklusive gjødsla beite) eller 25 dekar produktiv skog, skal være i posisjon til konsesjonsfritt erverv av tilleggsjord? Hvis ikke, hva bør være nedre grense på kjøpers eiendom?

Konsesjonsfrie erverv av tilleggsjord uten avstandsbegrensning og uten krav om driftsmessig gode løsninger, vil kunne føre til en uheldig eiendomsstruktur i norsk landbruk. Oppland Bondelag er derfor negativ til dette forslaget.

Hvis det skal åpnes for konsesjonsfrie erverv av tilleggsjord/skog må det være et krav at kjøpers eiendom er konsesjonspliktig.

9. Hvordan stiller ditt fylke seg til forslaget om å tillate fradeling av ubebygde tomter inntil 2 dekar til bolig, fritidshus eller naust, uten jordlovbehandling?

Ved fradeling av areal på gardsbruk er det viktig å vurdere langsiktige konsekvenser for rasjonell drift på garden. Det finnes mange eksempler på at fradeling av boligtomter har vært, og er uproblematisk for fortsatt drift på gården hvor fradeling har skjedd, men det finnes og mange eksempler på det motsatte.

Oppland Bondelag mener at fradeling av tomter fortsatt skal skje med grunnlag i søknad og godkjenning etter jordloven.

10. Hvordan stiller ditt fylke seg til forslaget om å fjerne kravet til 10-årig avtale ved leie av jordbruksareal?

Oppland Bondelag mener at langsiktige leieavtaler generelt vil være en klar fordel for f. eks. husdyrprodusenter som er avhengig av mye leid areal, og som har store økonomiske forpliktelser knyttet til gjeld. For utleier kan langsiktige avtaler oppleves på ulik måte. På den ene siden gir langsiktige leieavtaler forutsigbarhet for drifta av jorda over flere år, noe som mange vil oppleve som hensiktsmessig og betryggende. På den annen side vil

Vår dato
31.08.2016

Vår referanse
14/01096-73

langsiktige avtaler binde opp eier over ganske lang tid, med tanke på bruk og disponering av jorda på garden. Det kan være en utfordring ved f. eks. forestående generasjonsskifte eller et eventuelt salg av garden.

Det kan i mange tilfeller er vanskelig å få til inngåelse av leieavtaler på 10 år. I de fleste tilfeller skyldes det at utleier ikke ønsker å binde seg opp over et så vidt langt tidsperspektiv.

En endring av kravet fra 10-årig avtale til 5-årig avtale ved leie av jordbruksareal vil gi mindre grad av forutsigbarhet for leier, men likevel større forutsigbarhet enn avtaler som løper fra år til år.

Et krav om 5-årige leieavtaler er ikke til hinder for 10-årige avtaler der både leier og utleier ønsker det.

11. Hvordan stiller ditt fylke seg til forslagene om å fjerne kravet til driftsmessige gode løsninger ved leie av jordbruksareal, og om at leiejord ikke behøver å være tilleggsareal til annen landbrukseiendom, men gjenstand for selvstendig drift?

Oppland Bondelag mener at kravet om driftsmessige gode løsninger ved leie av jordbruksareal bør opprettholdes. Vi mener også at kravet om at leiejord skal være tilleggsjord til annen landbrukseiendom opprettholdes.

12. Hva mener ditt fylke om forslaget om at endelig vedtak om tilbakebetaling av tilskudd skal være tvangsgrunnlag for utlegg?

Det er viktig å ha tilskuddssystemer som er innrettet og utformet slik at de i størst mulig grad hindrer feil utbetaling av tilskudd. Oppland Bondelag har forståelse for at LMD ønsker et effektivt system for oppfølging av feil utbetalte tilskudd og tilbakebetaling av tilskudd.

Samtidig er det viktig at systemet for oppfølging av feil utbetalte tilskudd og tilbakebetaling av tilskudd gir den private part tilstrekkelig sikkerhet for at de vedtak som blir fattet er riktige.

Oppland Bondelag aksepterer at det etableres en hjemmel i jordloven § 18 som gjør vedtak om tilbakebetaling av tilskudd til tvangsgrunnlag for utlegg.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift